

Zoel

Het is een van die nachten waarin de warmte na een lange augustusdag als een lome deken over de aarde blijft hangen. Zoele zomernachten zijn op onze breedte een zeldzaamheid, en helemaal op een Waddeneiland als Schiermonnikoog. Toch zit ik daar omstreeks middernacht nog buiten in shirt en short terwijl twee bruine motten wanhopig proberen te ontsnappen aan de lichtcirkel rond een kaarsvlammetje. Er staat geen zuchtje wind. Het is eigenlijk bedtijd, maar de nacht is zo jong en vredig. Ik blaas de kaars uit, waardoor de nachtvlinders bevrijd worden uit hun betovering, en loop door de duinen in de richting van de zee. Een paar konijnen maken zich voor mij uit de voeten en een scholekster verscheurt de stilte met zijn opgewonden roep, maar andere mensen zijn op dit late uur niet meer op pad.

Het strand is breed en aan de voet van de hoge stuifdijk ligt een nieuw landschap van lage, spaarzaam begroeide hobbelduintjes. Een ondiepe kom in het zand trekt me onweerstaanbaar aan en ik nestel me behaaglijk in het warme zand. Ik sluit mijn ogen, zodat ik me helemaal kan openstellen voor de klanken van de nacht. Hier, aan de rand van het land, is er alleen het ruisen van de golven, ver weg. Wat is dat geluid heerlijk geruststellend en ontspannend! De ware oerklank, oneindig veel ouder dan enige mantra, ouder dan het begin van het leven op aarde. Na een tijdje word ik me er van bewust dat mijn ademhaling vanzelf samenvalt met het ritme van de branding. Het is alsof ik geademd wordt door de zee. Mijn lichaam zakt dieper weg in het warme, rulle zand.

Dan gaan mijn ogen open, zomaar. Boven mij gaapt de ontzagwekkende leegte van het uitspansel, myriaden sterrenlichtjes flonkerend aan een gewelf van donkerblauw fluweel. Al vaker heb ik de nachthemel bewonderd, maar nu is het anders, vollediger, meer bewust. Even stokt de adem in mijn keel, bang om te verdrinken in het heelal, meegezogen te worden in die eindeloze ruimte voorbij de sterren. Maar de stem van de zee en de dragende kracht van de aarde onder mijn lichaam stellen me gerust. Mijn tijd voor de reis naar het eeuwige onbekende is nog niet gekomen.

Hoe langer ik kijk, hoe meer sterren er opduiken uit de diepte van de nacht. Wit en geel, lichtblauw, oranje en groen als smaragd. Heel de ruimte is gevuld met licht. Soms lijkt een ster opeens dichterbij te komen, of misschien ben ik het wel die naar de sterren reikt. Een oranje streep flitst door mijn gezichtsveld, en nog een. Vallende sterren, stukjes kosmisch stof die verbranden in de aardse dampkring. Opgegaan in niets, zoals ik, ooit.

Gedachten flitsen voorbij. Wat is een mensenleven in vergelijking met een enkel lichtjaar? Waar halen we de hoogmoed vandaan om onszelf tot koning van de schepping te kronen?

Als iets ons bescheidenheid kan leren, is het wel de sterrenhemel.

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 83/84. 2004.